

MEĐUNARODNI KULTURNOPOVIJESNI SIMPOZIJ »MOGERSDORF 1988«

Jubilarni, 20. kulturnopovjesni simpozij »Mogersdorf« održan je od 5. do 8. srpnja 1988. u Osijeku. Ovaj skup, koji se u Osijeku održava po treći puta, organizirali su Sveučilište u Osijeku, Savez povijesnih društava Hrvatske i osječki Pedagoški fakultet. Simpozij svake godine početkom srpnja okuplja znanstvenike iz austrijskih pokrajina Gradišća i Štajerske, mađarske županije Vas, a iz Jugoslavije iz republika Slovenije i Hrvatske.

Generalna tema simpozija bila je »Razvoj građanskog društva u panonskom prostoru od 16. stoljeća do Francuske revolucije«.

Skup, kojem je prisustvovalo stotinjak povjesničara otvorio je Ivan *Kampuš*, potpredsjednik Saveza povijesnih društava Hrvatske, a zatim se sudionicima simpozija pozdravnim govorom obratio Antun *Milović*, predsjednik Izvršnog vijeća Sabora SR Hrvatske. Zatim su govorili politički predstavnici zemalja sudionica, između ostalih i Drago *Badurina*, predsjednik Općinske skupštine Osijek, te Vladimir *Kavčič*, predsjednik Republičkog komiteta za prosvjetu i kulturu SR Slovenije. Predrag *Novaković*, prorektor Sveučilišta u Osijeku, uručio je dugogodišnjim članovima Organizacijskog odbora simpozija srebrne plakete osječkog Sveučilišta. Plakete su, između ostalih, dobili Ivan *Kampuš* i Janko *Kuster*, a za dugogodišnje proučavanje povijesti Slavonije Igor *Karaman* i Josip *Adamček*.

Znanstveni dio skupa počeo je uvodnim referatom Igora Karamana: »Sudbina građanskog svijeta u panonskom kasnom feudalnom društvu«, u kojem su naznačeni i znanstveni zadaci simpozija.

Prvi dan simpozija završen je prijemom održanim u hotelu »Osijek«.

Drugog dana održano je pet referata. Jože *Žontar* iz Ljubljane govorio je o »Nastajanju građanskog društva u Sloveniji do kraja 18. stoljeća«, i naglasio da su u tom procesu posebnu ulogu imali gradski poduzetnici, profesionalni činovnici te neki ostali slojevi gradskog stanovništva. Gerhard *Pferschy* iz Graza govorio je o »Zanatstvu i obrtu kao bazi štajerskog građanskog svijeta«, a Janos *Buza* iz Budimpešte o »Građanstvu u doba Turaka u Zadunavlju u 16. i 17. stoljeću«. Nakon ovih referata razvila se plodna i dugotrajna diskusija. Popodne je govorila Vera *Bacskai* iz Budimpešte o »Gradskom i seoskom življu u 18. stoljeću u Zadunavlju«, a Neven *Budak* iz Zagreba o »Stvaranju gradske oligarhije u 17. stoljeću u sjeverozapadnoj Hrvatskoj, s osobitim obzirom na zagrebački Gradec i Varaždin«. Analizirajući spiskove gradskih sudaca, prisež-

nika i vijećnika, pokazao je da stvaranje oligarhije nije rezultat promjena političkih prilika u Hrvatskoj, već posljedica dugotrajnog procesa, što se odvijao kroz čitavu drugu polovicu 16. st.

Drugi dan simpozija završen je muzičkom večeri u Svečanoj dvorani Pedagoškog fakulteta. Zapažen je bio nastup ženskog zbora fakulteta, sa solistom osječke opere.

Trećeg dana simpozija organiziran je cjelodnevni izlet u Našice, Slavonsku Požegu i Zvečevo, na kojem su se sudionici upoznali sa nekim kulturno-povijesnim znamenitostima Našica i Slavonske Požege, te posjetili odmaralište u Zvečevu.

Posljednjeg dana simpozija nakon razgledavanja povijesnog muzeja održano je pet referata. Dopodne su nastupili Filip *Potrebica*: »Razvoj građanstva u Požeškoj županiji u 18. stoljeću«, Nace *Šumi* iz Ljubljane: »Barokna kultura u Sloveniji«, te Franz *Probst* iz Eisenstadta: »Gradski život i građanska kultura u gradišćanskim jevrejskim općinama od 16. do 18. stoljeća«. Popodne, Helfried *Valentinitsch* iz Graza govorila je o »Građanskoj materijalnoj kulturi u Štajerskoj u kovitlacu evropskog razvoja« i ustvrdila da su dubokosežne promjene u 16. i 17. st. uvjetovale zaostajanje većeg dijela štajerskog građanstva u odnosu na materijalnu kulturu zapadne Evrope i u odnosu na domaće plemstvo. Gerhard *Baumgartner* iz Gropetersdorfa govorio je o »Društvu i građanskoj kulturi u panonskoj provinciji od baroka do prosvjetiteljstva«. Na temelju ranijih studija i opsežnih općinskih zapisnika i akata pokušao je rekonstruirati sliku društvenog života i građanske kulture panonskog provincijskog grada Eisenstadta u 18. st.

Radni dio simpozija okončan je završnom riječi Igora Karamana i Ivana Kampuša te zatvaranjem simpozija.

Četverodnevno druženje povjesničara u Osijeku završeno je drugarskom večeri u restoranu »Bijela lađa«.

Ivan Jurišić

I. REPUBLIČKO ZNANSTVENO SAVJETOVANJE POVJESNIČARA HRVATSKE U RIJECI I PULI — »DANI JAROSLAVA ŠIDAKA«

Savez povijesnih društava Hrvatske u suradnji s Povijesnim društvom Istre iz Pule i Povijesnim društvom Rijeka u povodu 45. obljetnice odluka o sjedinjenju Istre, Rijeke i drugih krajeva s maticom zemljom Hrvatskom u novoj Jugoslaviji (1943—1988) organizirali su ovo savjetovanje hrvatskih historičara s obrazloženjem:

»Osjećajući potrebu iskazivanja dužnog poštovanja Jaroslavu Šidaku (4. I. 1903 — 25. 3. 1986), profesoru brojnih generacija povjesničara i znanstvenih radnika Hrvatske, Savez povijesnih društava Hrvatske trajno je utemeljio Republičko znanstveno savjetovanje povjesničara Hrvatske »Dani Jaroslava Šidaka«.

Cilj prvog znanstvenog savjetovanja u Rijeci i Puli, kao i budućih takvih skupova znanstvenih radnika, jest u poticanju istraživanja regijske povijesti,

FILOZOFSKI FAKULTET ZAGREB - HUMANISTIČKE I DRUŠTVENE ZNANOSTI

ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
INSTITUTE OF CROATIAN HISTORY
ИНСТИТУТ ХОРВАТСКОЙ ИСТОРИИ

RADOVI

VOL. 21

ZAGREB

1988.

RADOVI	VOL. 21	str. 1—296	Zagreb 1988.
--------	---------	------------	--------------

FILOZOFSKI FAKULTET ZAGREB - HUMANISTIČKE I DRUŠTVENE ZNANOSTI

Izdavač: ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST

UREDNIČKI ODBOR

Branka BOBAN, Zagreb, Mirjana GROSS, Zagreb, Josip LUČIĆ, Zagreb, Marijan MATICKA, Zagreb, Ivan OČAK, Zagreb, Tomislav RAUKAR, Zagreb, Petar STRČIĆ, Zagreb

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

Josip LUČIĆ, Zagreb

Adresa uredništva: Filozofski fakultet Zagreb — Humanističke i društvene znanosti, Zagreb, Krčka 1

Časopis izlazi jednom godišnje

Cijena ovog broja iznosi 4.000 din

Izdavanje časopisa sufinancira Samoupravna interesna zajednica za znanstveni rad SR Hrvatske - VII.

Rješenjem Republičkog komiteta za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu SR Hrvatske br. 6859/1 od 5. X. 1982. časopis »Radovi« oslobođen je plaćanja poreza na promet proizvoda.

Časopis je registriran u Republičkom komitetu za informacije SR Hrvatske pod br. UP-547/2 — 84 — 1984.

R A D O V I 2 1

Za izdavača
dr. Nikša Stančić

Tehnički urednik
Franjo Čuješ

SURADNICI U OVOM BROJU

AGIČIĆ DAMIR, prof. Davor

ANTOLJAK dr. STJEPAN, Zajeva 15, Zagreb

BERTOŠA SLAVEN, student, Filozofski fakultet, Zagreb

BUDAK mr. NEVEN, Filozofski fakultet, Zagreb

ČORALIĆ LOVORKA, student Filozofski fakultet, Zagreb

JELIĆ-BUTIĆ dr. FIKRETA, Institut za radnički pokret, Zagreb

JURIŠIĆ mr. IVAN, Zavod za hrvatsku povijest FF, Zagreb

KARAMAN dr. IGOR, Ružmarinka 5, Zagreb

LUČIĆ dr. JOSIP, Zavod za hrvatsku povijest FF, Zagreb

MATICKA dr. MARIJAN, docent Filozofski fakultet, Zagreb

MIJATOVIĆ ANĐELKO, profesor, Susedgrad, Zagreb

MIROŠEVIĆ mr. FRANKO, Zavod za prosvjetno-pedagošku službu Zagreb

OČAK dr. IVAN, Zavod za hrvatsku povijest FF, Zagreb

PAVLIČEVIĆ dr. DRAGUTIN, Zavod za hrvatsku povijest FF, Zagreb

SEKULIĆ ANTE, prof. Zagreb

VRANJEŠ-ŠOLJAN dr. BOŽENA, Zavod za hrvatsku povijest FF, Zagreb

WOJTISKA HENRYH, Varšava, Poljska

ŽIVKOVIĆ dr. PAVAO, Filozofski fakultet, Zadar
